

NASIONALE SENIOR CERTIFIKAAT-EKSAMEN
NOVEMBER 2020
VOORHEEN MEI/JUNIE

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die bepunting van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LETTERKUNDE

HOOPVOL – Derick van der Walt

VRAAG 1

Algemene riglyne:

- *Name mag verkeerd gespel word, maar moet nog steeds as die naam gelees kan word.*
- *Engelse woorde mag aanvaar word as dit so in die boek gebruik word.*
- *Woorde wat verkeerd gespel word en 'n nuwe foutiewe betekenis skep, word as verkeerde feit geopenaliseer.*
- *Punte word nie afgetrek vir foutiewe taal nie. Indien taalfoute egter die betekenis van die antwoord beïnvloed, moet geen punt toegeken word nie.*
- *Indien die eerste deel van 'n vraag verkeerd beantwoord is, word daar steeds 'n punt toegeken vir die tweede deel van die vraag indien dit korrek is. (Gebruik eie oordeel indien dit voorkom asof kandidaat die vraag misverstaan het en 'n skoot in die donker waag.)*

1.1 Werk op 'n olieboor.

1.2 1.2.1 Hy was markagent van die jaar.
1.2.2 cool/drifter/onrustige siel.

1.3 1.3.1 Bloemfontein.
1.3.2 Meubelfabriek

1.4 1.4.1 Hy het skape gaan soek/In die veld gaan stap/Na die sneeu gaan kyk.
1.4.2 Onder/aan die voet van die krans/berg/rots/kop.
1.4.3 Hy het in die sneeu gegly/Sy kop gestamp.

1.5 Hy het Nathalie gaan soek

1.6 1.6.1 Werk in rokwinkel./Nathalie haat naaldwerk.
1.6.2 Kry werk by Clicks./Bevorder tot assistentbestuurder.
1.6.3 Verloor Bobby./Moet eers alleen vir Ben sorg./Oom Luke verlaat hulle./Gaan werk permanent in Nigerië.
1.6.4 Ontmoet Luke.
1.6.5 Bly in woonstel (bo rokwinkel).
1.6.6 Oom Luke huur vir hulle 'n huis.

VRAAG 2

Na vanoggend se ontmoeting met daardie vreemde vrou in die klerefabriek in Fordsburg, maak baie dinge vir my meer sin. Ek weet nou:

- 2.1
- Ek lyk net soos my pa.
 - My ma het op Hoopvol grootgeword.
 - My ma was haastig om weg te kom/senuweeagtig en het weer 'n leuen vertel en gesê ons gaan tandarts toe.
 - My ma het 'n huis op Hoopvol./My ma se huis is baie verwaarloos./Die huis staan leeg.
 - My pa is dood aan longontsteking of malaria in 'n vreemde land in Afrika.
- 2.2
- 2.2.1
- Nathalie is weg en werk in die Kaap of iewers.
 - Liefie is besig en Bobby kan nie met haar praat nie.
 - Pastoor Chalmers weet ook nie waar Nathalie is nie.
 - Nathalie het gesê sy wil aangaan met haar lewe sonder Bobby.
 - Nathalie het gesê dat Bobby moet aangaan met sy lewe sonder haar.
 - Sy sal Bobby se nommer vir Nathalie gee as sy weer bel.
(Net een feit)
- 2.2.2 Bobby se telefoonnommer.
- 2.2.3 Hulle sou 'n gesin gewees het.
Nathalie en Bobby sou gelukkig saam gewees het.
Ben sou 'n pa gehad het.
(Enige twee feite)
- 2.3
- 2.3.1 Hy het dit uit die brand gered.
- 2.3.2 Hy sal dit altyd hou.
- 2.3.3 Hy het dit in die klipmuur by sy pa se graf gesit/by sy pa se graf gesit/by sy pa, ma en Elma se graf gesit.

VRAAG 3

- 3.1 Hy is in 'n vierwielmotorfietsongeluk dood.
- 3.2 By die mark het ek buite (in 'n binneplein)/agter die stoorkamer geslaap.
In Bloemfontein het ek in 'n buitekamer geslaap.
- 3.3 Die geboortemerk is 'n swart vlekke/merk (op die elmboog)
- 3.4 Pool speel./Veerpyltjies speel./Skape skeer./Markagent.
- 3.5 Dit was 'n fotovan my pa (en oom Frans) toe hy skaapskeerder van die jaar was
- 3.6 Middelburg se landbouskool.
- 3.7 Helena.
- 3.8
- Sy het my hand geïgnoreer toe ek haar die eerste keer ontmoet het.
 - Sy het onmiddellik voor gaan sit in die motor.
 - Sy het kortaf gesê sy weet van Ben toe tannie Nonnie haar meer van my wou vertel.
 - Sy het kwaad geword toe haar pa haar gevra het om my 'n bietjie van die plaas te leer.
 - Sy was sarkasties/ongeduldig toe sy vir my van die perde vertel/leer perdry het.
 - Sy ry vir my weg toe ons die eerste keer perdgery het.
 - Sy vra my wat my storie is./ Wat ek op die plaas kom soek./Of ek die nuwe boetie op die plaas is.
 - Sê sy gaan nie die hele aand my handjie vashou by die partytjie nie.
 - Sy maak asof sy my nie sien by die partytjie nie.
 - Sy spot met hom omdat ek stadig skeer/omdat my gesig bloedrooi is nadat ek die skaap klaar geskeer het.
 - Sy spot met my omdat ek nie weet hoe 'n bosluis lyk nie.
 - Sy het kwaad geword toe oom Frans gesê het dat ek haar (dalk vorentoe 'n ding of twee) van die plaas kan leer.

(Gee net een feit)

VRAAG 4

- **Inhoud: Maksimum van 350 woorde – Daarna word 'n streep getrek en feite daarná word nie getel nie.**

Paragraaf 1: Bobby en Nathalie – Die groot liefde met 'n ongelukkige einde.

- Hy het nie lus gehad vir al die aandag/al die maintenance groepies by die huis nie/al die gekloek om hom nie.
Hy het van Noupoot af gekom.
- By die kerk.
- By die swempoel.
Hulle het met Bobby se motorfiets gegaan.
- – Hulle sal Hoopvol verlaat.
– Bobby sal by 'n myn in die Noord-Kaap gaan werk.
– Hulle sal in 'n flat in Clifton bly.
– Bobby sal Johnnie Walker Blue drink.
– Bobby sal vir Nathalie mooi skoene koop.
– Hulle sal vakansie hou in Mauritius of Egipte.
(gee een feit)
- Sy het weggehardloop./ Sy het nie na Bobby geluister nie.

Paragraaf 2: Pastoor Chalmers en juffrou September – Die ou liefde met die gelukkige einde.

- Teddiebeer.
- – Sy het altyd voor haar uitgestaar.
– Sy het elke oggend gehuil.
- Pastoor Chalmers was juffrou September se groot liefde.
- Die pastoor en juffrou September het saam uit Hoopvol verdwyn/ weggeloop.

Paragraaf 3: Ben en Helena – 'n Liefdesverhouding?

- Perdry./PlayStation./Rekenaarspeletjies speel.
- Helena het vir Ben vertel van Charl se dood.
- Hy het sy baadjie uitgetrek en oor haar gegooi./Hy het haar vasgehou.
- Hy sal haar (in die agtertuin/tuin) soen.

Taal en struktuur

Die vier punte vir *Assessering* word volgens die volgende skaal toegeken.

	Struktuur, logiese vloei van aanbieding. Taal, toon en styl in opstel gebruik.
4 punte	Samehangende teks geproduseer. Uitstekende antwoord. Uitsers geskikte inleiding en samevatting. Argumente goed gestruktureer en duidelik ontwikkel. Taal, toon en styl is goed aangewend.
3 punte	Duidelike struktuur en logiese vloei van gedagtes. Inleiding en/of samevatting is bogemiddeld. Vloei van gedagtes kan gevolg word. Taal, toon en styl korrek.
2 punte	Beplanning in die struktuur toon tekens van foute. Inleiding en/of samevatting is nie heeltemal geskik nie. Argumente nie logies nie. Paragrafering foutief. Taalfoute teenwoordig. Toon en styl nie geskik vir die doel van akademiese skryfwerk nie.
0–1 punte	Moeilik om te bepaal of vraag beantwoord is. Geen bewys van beplande struktuur of logiese uiteensetting nie. Geen paragrafering of samehang nie. Swak taal. Foutiewe styl en toon.

AFDELING B TRANSAKSIONELE SKRYFWERK

RIGLYNE BY DIE ASSESSERING VAN DIE SKRYFWERK

1. Die nasienrubriek moet goed bestudeer word en deurgaans geraadpleeg word.
2. As die kandidaat misgetas het of die opdrag verkeerd geïnterpreteer het, moet die kandidaat streng gepenaliseer word ten opsigte van inhoud. Taal moet egter normaalweg geassesseer word.

Voorbeeld: Dialoog

Inhoud, beplanning en formaat	E	7	(uit 18)
Taal, styl en redigering	G	6	(uit 12)
		<u>13</u>	(uit 30)

3. **Die neerskryf van punte:** Gebruik die korrekte rubriek vir elke skryfstuk. Assesseer die kandidaat se skryfstuk volgens die kriteria en vlakke van die drie rubrieke.

Skryf die punte soos volg neer:	Inhoud :	E	7
	Taal :	G	6
			<u>13</u>

Halfpunte word na die eindtotaal oorgedra en daar afgerond.

4. Vraag 6: die punt moet deur 2 gedeel word om die totaal uit 10 te laat tel.
5. Die volgende simbole moet tydens die assessering van die skryfstuk gebruik word:

SIMBOOL	BESKRYWING	VERDUIDELIKING
//	Dubbel strepie aan die begin van sin wat nuwe paragraaf aandui	Nuwe paragraaf
<u>interessant</u>	Strepie onder die woord	Spelfout
×	Kruisie oor woord	Foutiewe woord
()	Hakies	Foutiewe woordorde
^	Weglaatteken	Woord(e)/leesteken uitgelaat
T (in kantlyn)	Hoofletter T	Tye verwarrend/foutief gebruik
?/ (in die kantlyn)	Groot vraagteken/kronkelstreep	Onduidelik/onverstaanbaar
<u>enough</u>	Kring om woord	Engelse woord
hh	Dubbele h	Herhaling
Skryf die hoofletter of komma in		Hoofletter/komma

6. Indien die skryfstuk te lank is, word daar net gelees tot by die vereiste getal woorde – kandidaat word dan outomaties op grond van inhoud gepenaliseer.

VRAAG 5 DIALOOG

Formaat:

- Volgens voorbeeld.

Taal:

- Taal moet aanpas by die doel, teikengroep en konteks.
- Die gesprek moet vloei.

Inhoud:

- Word die riglyne gevolg?
- Is die idees interessant en oorspronklik?
- Word al die aspekte wat in die opdrag genoem is, gedek?

VRAAG 6 E-POS

Formaat:

Formaat volgens voorbeeld.

Inhoud:

- Taal moet aanpas by die doel, teikengroep en konteks.
- Teks moet vloei.

Inhoud:

- Word daar voldoen aan die riglyne wat gegee is?
- Word al drie aspekte wat in die opdrag genoem is, gedek?

ASSESSERINGSRUBRIEK: LANG TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT: TOTAAL 30 – DIALOOG

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
INHOUD, BEPLANNING EN FORMAAT Respons op onderwerp. Idees in teks. Organisering van idees vir die beplanning, doel en gehoor. Kenmerke/konvensies (reëls) en konteks van die teks. (18)	14½–18 81%–100% 1. RESPONS: Uitsonderlik. Bo verwagting. Grondige kennis van kenmerke van die soort teks. Skryfstuk behou fokus. 2. IDEES: Intelligent, volwasse en behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas en akkuraat.	11½–14 64%–78% 1. RESPONS: Baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks. Behou fokus. Daar is geen afwyking nie. 2. IDEES: Baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas met onbeduidende foute.	9–11 50%–61% 1. RESPONS: Voldoende. Toon kennis van kenmerke van die soort teks. Nie heeltemal gefokus nie. Enkele afwykings. 2. IDEES: Sommige detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Redelike samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Oorwegend gepas, maar met enkele foute.	6–8½ 33%–47% 1. RESPONS: Basies. Toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks. 'n Aanduiding van fokus, maar met afwykings. 2. IDEES: Min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Inhoud en idees nie altyd samehangend nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas. Kritieke foute begaan.	0–5½ 0%–31% 1. RESPONS: Toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie. Betekenis is onduidelik met groot afwyking. 2. IDEES: Baie min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Geen samehang in idees en inhoud nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat nie toegepas nie.
TAAL, STYL EN REDIGERING 1. Toon, register, styl en woordkeuse: hoe gepas vir doel/effek en konteks? 2. Grammatika: Taalgebruik en -konvensies (taalreëls), bv. spelling, punktuasie en woordeskat. (12)	10–12 83%–100% 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Akkuraat en goed gekonstrueer. Puik woordeskat. Feitlik foutvry.	8–9½ 67%–79% 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Baie gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer. Baie goeie woordeskat. Oorwegend foutvry.	6–7½ 50%–63% 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Enkele grammatikafoute. Woordeskat is voldoende. Foute belemmer nie betekenis nie.	4–5½ 33%–46% 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Minder gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Onakkuraat met etlike foute. Woordeskat is basies. Foute belemmer betekenis.	0–3½ 0%–29% 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie. 2. GRAMMATIKA: Besaai met foute en verwarrend. Woordeskat nie geskik vir doel nie. Foute belemmer betekenis ernstig.
VERSPREIDING VAN PUNTE	24½–30	19½–23½	15–18½	10–14	0–9

ASSESSERINGSRUBRIEK: LANG TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT: TOTAAL 30 – DIALOOG

(Hierdie vereenvoudigde weergawe van die rubriek moet in oorleg met die oorspronklike rubriek gebruik word.)

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
INHOUD, BEPLANNING, STRUKTUUR (18)	14½–18 81%–100%	11½–14 64%–78%	9–11 50%–61%	6–8½ 33%–47%	0–5½ 0%–31%
1. Idees 2. Organisering van idees; vloei van leesstuk 3. Struktuur	1. Opdrag behoorlik en volwasse uitgebrei Besonder kreatief 2. Leesstuk vloei gemaklik 3. Struktuur aanvaarbaar	1. Opdrag goed Benader Redelik kreatief 2. Leesstuk vloei 3. Struktuur aanvaarbaar	1. Opdrag minder suksesvol gedek 2. Leesstuk minder vloeiend 3. Struktuur aanvaarbaar	1. Opdrag swak benader 2. Effense mistasting 3. Leesstuk raak onsamehangend	1. Inhoud maak weinig sin 2. Mistasting 3. Leesstuk baie onsamehangend
TAAL, STYL EN REDIGERING (12)	10–12 83%–100%	8–9½ 67%–79%	6–7½ 50%–63%	4–5½ 33%–46%	0–3½ 0%–29%
1. Toon, register, styl 2. Grammatika en woordeskat	1. Toon en register in die kol 2. Grammatika feitlik foutvry; uitstekende woordgebruik	1. Toon en register gepas 2. Grammatika oorwegend foutvry; goeie woordgebruik	1. Toon en register gepas 2. Taalfoute belemmer nie betekenis; leemtes in woordeskat	1. Toon en register minder gepas 2. Taalfoute belemmer betekenis; woordeskat swak; dele in Engels	1. Toon en register nie gepas 2. Taalfoute belemmer betekenis ernstig; woordeskat swak; oorwegend Engels
VERSPREIDING VAN PUNTE	24½–30	19½–23½	15–18½	10–14	0–9

ASSESSERINGSRUBRIEK: KORT TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT: TOTAAL 10 (20 / 2 = 10) – E-POS

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
INHOUD, BEPLANNING EN FORMAAT	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
1. Respons op onderwerp. 2. Idees in teks. 3. Organisering van idees vir die beplanning, doel en gehoor. 4. Kenmerke/konvensies (reëls) en konteks van die teks. (12)	1. RESPONS: Uitsonderlik. Bo verwagting. Grondige kennis van kenmerke van die soort teks. Skryfstuk behou fokus. 2. IDEES: Intelligent, volwasse en behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas en akkuraat.	1. RESPONS: Baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks. Behou fokus. Daar is geen afwyking nie. 2. IDEES: Baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas met onbeduidende foute.	1. RESPONS: Voldoende. Toon kennis van kenmerke van die soort teks. Nie heeltemal gefokus nie. Enkele afwykings. 2. IDEES: Sommige detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Redelike samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Oorwegend gepas, maar met enkele foute.	1. RESPONS: Basies. Toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks. 'n Aanduiding van fokus, maar met afwykings. 2. IDEES: Min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Inhoud en idees nie altyd samehangend nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas. Kritieke foute begaan.	1. RESPONS: Toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie. Betekenis is onduidelik met groot afwyking. 2. IDEES: Baie min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Geen samehang in idees en inhoud nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat nie toegepas nie.
TAAL, STYL EN REDIGERING	7–8	5–6	4–5	3	0–2
1. Toon, register, styl en woordkeuse: hoe gepas vir doel/effek en konteks? 2. Grammatika: Taalgebruik en -konvensies (taalreëls), bv. spelling, punktuasie en woordeskat. (8)	1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Akkuraat en goed gekonstrueer. Puik woordeskat. Feitlik foutvry.	1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Baie gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer. Baie goeie woordeskat. Oorwegend foutvry.	1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Enkele grammatikafoute. Woordeskat is voldoende. Foute belemmer nie betekenis nie.	1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Minder gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Onakkuraat met etlike foute. Woordeskat is basies. Foute belemmer betekenis.	1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie. 2. GRAMMATIKA: Besaai met foute en verwarrend. Woordeskat nie geskik vir doel nie. Foute belemmer betekenis ernstig.
VERSPREIDING VAN PUNTE	17–20	13–15	10–12	7–8	0–5

ASSESSERINGSRUBRIEK: KORT TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT: TOTAAL 20 / 2 = 10 – E-POS

(Hierdie vereenvoudigde weergawe van die rubriek moet in oorleg met die oorspronklike rubriek gebruik word.)

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
INHOUD, BEPLANNING, STRUKTUUR (12)	10–12	8–9	6–7	4–5	0–3
1. Idees	1. Opdrag behoorlik en volwasse uitgebrei	1. Opdrag goed benader	1. Opdrag minder suksesvol benader	1. Opdrag swak benader	1. Inhoud maak weinig sin
2. Organisering van idees; vloei van leesstuk	2. Leesstuk vloei gemaklik	2. Leesstuk vloei	2. Leesstuk minder vloeiend	2. Effense mistasting	2. Mistasting
3. Struktuur	3. Struktuur aanvaarbaar	3. Struktuur aanvaarbaar	3. Struktuur aanvaarbaar	3. Leesstuk raak onsamehangend	3. Leesstuk baie onsamehangend
TAAL, STYL EN REDIGERING (8)	7–8	5–6	4–5	3	0–2
1. Toon, register, styl	1. Toon en register in die kol	1. Toon en register gepas	1. Toon en register gepas	1. Toon en register minder gepas	1. Toon en register nie gepas
2. Grammatika en woordeskat	2. Grammatika feitlik foutvry; uitstekende woordgebruik	2. Grammatika oorwegend foutvry; goeie woordgebruik	2. Taalfoute belemmer nie betekenis; leemtes in woordeskat	2. Taalfoute belemmer betekenis; woordeskat swak; dele in Engels	2. Taalfoute belemmer betekenis ernstig; woordeskat swak; oorwegend Engels
VERSPREIDING VAN PUNTE	17–20	13–15	10–12	7–8	0–5

Totaal: 100 punte